

ingediend op **1416** (2021-2022) – Nr. 1
23 september 2022 (2021-2022)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit
van 13 december 2013,
wat betreft de indeling in categorieën
van automatische ontspanningstoestellen

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	17
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	23
Advies van de Raad van State	29
Ontwerp van decreet	39

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Met dit ontwerp van decreet wordt de indeling van automatische ontspannings-toestellen, die de basis vormt voor het toe te passen tarief, op een andere leest geschoeid. De indeling wordt geactualiseerd, vereenvoudigd en meer afgestemd op de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelin-richtingen en de bescherming van de spelers (de Kansspelwet). Ook de tarieven worden aangepast. Kansspelen worden zwaarder belast, voor zuivere amusements-toestellen wordt een nultarief toegepast.

I. ALGEMENE TOELICHTING**A. Situering**

1. De dienst van de belasting op de spelen en weddenschappen, de belasting op de automatische ontspanningstoestellen en de openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken (zie artikel 3, eerste lid, 1°, 2° en 3°, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewes-ten) werd met ingang van 1 januari 2019 door het Vlaamse Gewest in eigen beheer genomen. Bij de overname werd de regelgeving over de belasting op de spelen en weddenschappen en op de automatische ontspanningstoestellen geïntegreerd in de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 (VCF).¹

Wat betreft de belasting op de automatische ontspanningstoestellen wordt het toe te passen tarief bepaald door de categorie waarin het automatisch ontspannings-toestel werd ingedeeld (zie artikel 2.13.3.0.1 en 2.13.4.0.1 van de VCF). De inde-ling in een categorie is gebaseerd op de kenmerken van het toestel.²

Met het oog op die fiscale rangschikking moet de invoerder, de fabrikant of al wie rechtstreeks of onrechtstreeks als dusdanig optreedt, elk model van automatisch ontspanningstoestel aangeven bij de bevoegde entiteit van de Vlaamse administra-tie voor hij het toestel in het Vlaamse Gewest opstelt, verkoopt of verhuurt (artikel 3.12.4.0.1 van de VCF).

De behandeling van dergelijke aangiften tot rangschikking en het bijhouden van een repertorium van automatische ontspanningstoestellen was tot 2019 een taak van de federale overheid. In de periode 2019-2021 kon de rangschikking zowel door de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) als door de federale belastingdiensten worden uitgevoerd. Sinds 2021 neemt alleen VLABEL deze taak op zich voor wat betreft de toestellen die worden opgesteld in het Vlaamse Gewest.³

2. Met het voorliggende ontwerp wordt voor de indeling van automatische ontspan-ningstoestellen in categorieën een nieuw kader gecreëerd dat zal resulteren in een meer maatschappelijk verantwoorde en rechtvaardige belasting op de automati-sche ontspanningstoestellen. Bovendien leidt het tot een vereenvoudigde adminis-tratie voor zowel de sector als de overheid.

¹ Decreet van 7 december 2018 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de belasting op de spelen en weddenschappen en op de automatische ontspanningstoestellen.

² Met uitzondering van categorie B die niet is gebaseerd op toestelkenmerken maar op een plaats van opstelling (= een deel van de toestellen in categorie A die eigendom zijn van foorreizigers en in het Vlaamse Gewest maximaal tien weken aaneensluitend op dezelfde plaats zijn opgesteld in mobiele installaties op foren, jaarmarkten, handelsforen, wijkkermis en feestelijkheden).

³ Decreet van 20 november 2020 houdende wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de aangifte van automatische ontspanningstoestellen.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

3. In artikel 2.13.3.0.1 van de VCF worden de verschillende categorieën automatische ontspanningstoestellen beschreven. Artikel 2.13.4.0.1 van de VCF bevat de tarieven per jaar per categorie. De tabel hieronder geeft hiervan een overzicht.

Categorie	beschrijving	tarief (basisjaar 2019)
A	a) de elektrische biljarten met veranderlijke inzet, gewoonlijk "Bingo" genaamd, waarvan het spel erin bestaat verscheidene ballen of kogels in de op het horizontale vlak van het toestel gemaakte gaten te plaatsen met het doel, naargelang van het type van toestel, op het paneel van het verticale vlak verschillende cijfers of tekens op een horizontale, verticale of diagonale lijn of in een bepaalde zone te belichten;	4000 euro
	b) de elektrische biljarten met veranderlijke inzet, gewoonlijk "One-ball" genaamd, waarvan het spel erin bestaat op het horizontale vlak van het toestel een bal of kogel te plaatsen in een van de gaten die hetzelfde cijfer draagt als het cijfer dat op het paneel van het verticale vlak verlicht is;	
	c) de automatische ontspanningstoestellen, inclusief de toestellen, vermeld in punt 3° tot en met 5°, die aan de speler of gebruiker toelaten, zelfs toevallig, tenminste het bedrag van de gedane inzet in geld of in de vorm van penningen terug te winnen of prijzen te winnen, in natura of in de vorm van premiebons, met een handelswaarde van ten minste 6,20 euro;	
	d) de kansspelen op virtuele weddenschappen;	
B	de automatische ontspanningstoestellen van categorie A, c), die eigendom zijn van foorreizigers en in het Vlaamse Gewest maximaal tien weken aaneensluitend op eenzelfde plaats zijn opgesteld in mobiele installaties op foren, jaarmarkten, handelsforen, wijkkermissen en feestelijkheden;	1290 euro (verminderd tot 10 procent)
C	a) de automatische kranen met grijp- of duwarm;	0 euro
	b) de elektrische biljarten met vaste inzet, gewoonlijk "Pin-Ball", "Flipper" of "Flip-Tronic" genaamd, waarvan het spel erin bestaat ballen of kogels te lanceren die, door hun aanraking met sommige hinderpalen, die zich op het horizontale vlak van het toestel bevinden, op het paneel van het verticale vlak het resultaat van het spel zichtbaar maken in de vorm van punten, tekens of afbeeldingen;	
	c) de automatische kegelspelen, die normaal verplaatsbaar zijn en gewoonlijk het gebruik van ballen of kogels vereisen;	
	d) de automatische ontspanningstoestellen die simultaan films of beelden projecteren en klank verspreiden;	

D	a) de automatische platenspelers, gewoonlijk "Juke-Box" genaamd, die uitsluitend muziek verspreiden, zelfs als ze op afstand in werking worden gesteld;	0 euro
	b) de automatische kegelspelen, die normaal verplaatsbaar zijn en gewoonlijk het gebruik van schijven vereisen;	
	c) de automatische schietapparaten;	
	d) de elektrische golf-, hockey-, tennis- en voetbalspelen, het elektrisch balspel van het model "Spinner" en de elektrische toestellen van het model "Base-ball", "Basket-ball", "Drop-ball", "Skee-ball", "Skee-fun", "All-Star Bowler" en "Ten Strike";	
	e) iedere elektrische biljart die deel uitmaakt van het competitiespel dat normaal op foren en kermissen wordt georganiseerd en gewoonlijk "Bumper" wordt genoemd;	
E	a) alle automatische ontspanningstoestellen die bij de bevoegde overheid zijn aangegeven ter uitvoering van artikel 3.12.4.0.1 en die niet in een van de categorieën A tot en met D zijn gerangschikt;	150 euro
	b) de automatische ontspanningstoestellen met een verminderde inzet.	

4. De indeling in de categorieën A tot en met E ligt in grote lijnen vast sinds 1980 (opname in het KB WIGB en later in het WIGB (Wetboek van 23 november 1965 van de met Inkomstenbelastingen Gelijkgestelde Belastingen)).

Op dit ogenblik bevat het repertorium bijna 3000 types toestellen, waarvan 4 procent in categorie A, 5 procent in categorie C, 10 procent in categorie D en 81 procent in categorie E.

Maar bij de huidige indeling in vijf fiscale categorieën kunnen vragen gesteld worden:

- a) Het gaat om een hybride indeling. Drie categorieën hebben betrekking op het type toestel (A, C, D) en krijgen een omschrijving (elektrische biljart, kranen met grijp-arm, kegelspel, schietapparaat enzovoort) en eventueel de gebruikelijke naam van dergelijke toestellen (Bingo, One-ball, Flipper, Ten Strike, Bumper enzovoort). De categorie B daarentegen heeft betrekking op een plaats van opstelling en categorie E betreft grotendeels een restcategorie.
- b) Een toestel correct rangschikken is niet altijd vanzelfsprekend. Nieuwe modellen passen vaak niet in de omschrijving van categorie A, C of D. Het merendeel van de nieuwe modellen moet dan ook worden ondergebracht in de restcategorie E.
In het verleden werden ook bepaalde toestellen (bijvoorbeeld pushers) met dezelfde functionaliteit maar met een andere naam nu eens in de categorie A gerangschikt, dan weer in de categorie E.
- c) Automatische ontspanningstoestellen met een spaarsysteem zijn toestellen waarbij de winst onder de vorm van tickets kan gespaard worden om in te ruilen voor een grotere prijs. De waarde van de tickets afzonderlijk (dit is de mogelijke winst per spel) bedraagt niet meer dan 6,20 euro, de gespaarde prijs kan een grotere waarde hebben.
Over de rangschikking van deze toestellen bestaat onduidelijkheid (categorie Ac of categorie C, D of E). In tegenstelling tot de FOD Financiën die deze toestellen als categorie A (of B voor foren) aanzag, gaat de Vlaamse Belastingdienst uit van het principe dat de winst per spel bepalend is en beschouwde ze deze toestellen al naargelang het spel als categorie C, D of E. Dat sluit aan

- bij de visie van de Kansspelcommissie dat opsparen van tickets voor een prijs met een waarde hoger dan 6,20 euro geen overtreding is van de Kansspelwet.
- d) Een aantal toestellen van vooral categorie C en D wordt nog nauwelijks opgesteld omdat ze verouderd zijn en worden vervangen door nieuwe technologieën (bijvoorbeeld jukebox, projecties). Ook karaoketoestellen, de elektrische golf-, tennis- en voetbalspelen of bumper worden nog amper aangetroffen.
 - e) Eigenlijke kansspelen zoals de zogenaamde kansspelen met verminderde inzet (KVI's, huidige klasse Eb) zijn toestellen die qua werking zeer gelijkaardig zijn als de toestellen in categorie A, ook al is de maximale inzet en winst kleiner. Het tarief voor dergelijke toestellen lijkt vanuit maatschappelijk oogpunt te laag ingeschaald.
 - f) Elk nieuw model moet worden gerangschikt. Maar vaak worden toestellen alleen maar 'gepersonaliseerd', waarbij alleen de naam of vormgeving verschilt. Ook die moeten volgens de huidige wetgeving worden aangegeven als nieuw model. Dat zorgt voor een administratieve werklast voor zowel de aangever als de administratie. Bovendien worden automatische ontspanningstoestellen die kansspelen zijn ook aangegeven bij en gekeurd door de Kansspelcommissie.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

5. De huidige indeling is in de loop der jaren steeds minder relevant geworden. Met een volledige herziening van de categorieën wordt ernaar gestreefd opnieuw meer rekening te houden met de rendabiliteit en de aard van het aangeboden spel en wordt de rangschikking meer afgestemd op het vergunningsbeleid van de Kansspelwet van 7 mei 1999. Het ontwerp streeft naar een meer rechtvaardige belasting, die differentieert naargelang de potentieel schadelijke maatschappelijke gevolgen van kansspelen, en werkt ongelijkheid binnen de sector weg. Bovendien wordt een administratieve vereenvoudiging gerealiseerd.

6. Met de nieuwe indeling wordt de categorie, en dus ook het tarief, afhankelijk van de maximale inzet en/of de winstmogelijkheden van een toestel. Voor automatische ontspanningstoestellen waarbij geen prijs gewonnen kan worden, zal het nultarief worden toegepast.

Volgende categorieën zullen worden gehanteerd:

- categorie 1: de automatische ontspanningstoestellen die kansspelen zijn volgens de Kansspelwet van 7 mei 1999 (met uitzondering van de toestellen die behoren tot categorie 2);
- categorie 2: de automatische ontspanningstoestellen die in de Kansspelwet worden gedefinieerd als 'automatische kansspelen met verminderde inzet';
- categorie 3: de automatische ontspanningstoestellen, met uitzondering van de toestellen die behoren tot categorie 1 of 2, die het toelaten, zelfs toevallig of bijkomstig, een prijs te winnen in geld, in natura, of in de vorm van penningen of premiebons;
- categorie 4: alle automatische ontspanningstoestellen die niet behoren tot de categorieën 1 tot en met 3.

De toestellen in categorie 1 en 2 zijn toestellen waaraan de Kansspelwet bepaalde vereisten oplegt en die worden gekeurd door de Kansspelcommissie. Bij een technische keuring wordt onder andere de maximale inzet en de uitgekeerde winst nagekeken. Voor de opstelling van deze toestellen is een vergunning nodig (zie artikel 4 van de Kansspelwet).

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het type toestel en de parameters die volgens de Kansspelwet en uitvoeringsbesluiten worden gehanteerd voor de toelating van automatische kansspelen.

Voor de volledigheid: automatische ontspanningstoestellen in een kansspelinrichting klasse I (casino's) worden onderworpen aan de belasting op de spelen en weddenschappen (zie artikel 2.13.6.0.1 en 2.12.4.0.1, §2, 3°, van de VCF).

Toegelaten toestellen per type kansspelinrichting	Aantal toegelaten toestellen
Klasse 1 – casino's	
Automatische kansspelen <ul style="list-style-type: none"> - rollerautomaten type Reel Slot - rollerautomaten type Video Slot - Wheel of fortune - automatische paardenwedrennen met verschillende terminals (min. 12 spelers) - Keno - interactieve pokerspelen <i>Inzet/verlies</i> <ul style="list-style-type: none"> - max. 0,50 euro inzet per spel - max. 6,20 euro winst per spel - max. uurverlies 70 euro 	15 per geopende speeltafel
Klasse 2 – speelhallen	
Automatische kansspelen <ul style="list-style-type: none"> - Blackjack - paardenweddenschappen - dobbelspelen - pokerspelen - roulettespelen - interactief pokerspel <i>Inzet/verlies</i> <ul style="list-style-type: none"> - max. 25 euro inzet per partij voor gokautomaten met speeltijd < 60 seconden of 150 euro voor gokautomaten met speeltijd > 60 seconden - max. 500 euro winst per partij voor gokautomaten met speeltijd < 60 seconden of 2000 euro voor gokautomaten met speeltijd > 60 seconden - max. uurverlies 25 euro 	max. 30 waarvan 3 multiplayers
Klasse 3 – drankgelegenheden (café met vergunning KSC)	
Bingo/One-ball <i>Inzet/verlies</i> <ul style="list-style-type: none"> - max. 6,25 euro inzet per spel - max. 500 euro winst per spel - max. uurverlies 12,50 euro 	2
Kansspeltoestellen met verminderde inzet (kaart- en gezelschapsspelen) <i>Inzet/verlies</i> <ul style="list-style-type: none"> - max. 0,50 euro inzet per spel - max. 6,20 euro winst per spel - max. uurverlies 12,50 euro 	2

Klasse 4 – wedkantoren	
Kansspelen op virtuele weddenschappen	2
<i>Inzet/verlies</i>	
– <i>min. 0,10 tot 0,25 euro inzet per spel, begrenzing wordt bepaald bij technische keuring door KSC</i>	
– <i>max. 500 euro winst per spel</i>	
– <i>max. uurverlies 12,50 euro</i>	

7. Met de nieuwe indeling worden ook sommige tarieven aangepast. De nieuwe tarieven volgen dezelfde logica als de nieuwe indeling: hoe meer het toestel kan beschouwd worden als een louter goktoestel (op basis van maximale inzet en winst), hoe hoger het tarief wordt gesteld.

Voor categorie 1, die overeenkomt met de huidige categorieën Aa, Ab, Ac (voor zover het gaat om toestellen opgesteld in speelhallen) en Ad, en die toestellen bevat die pure kansspeltoestellen zijn volgens de Kansspelwet, blijft het tarief van 4000 euro per jaar behouden. Hieronder worden tarieven van basisjaar 2019 vermeld. Die tarieven moeten nog geïndexeerd worden (zie artikel 2.13.4.0.1, derde lid, van de VCF).

Categorie 2-toestellen, die vergelijkbaar zijn met de toestellen in categorie 1, maar een lagere inzet per spel en winstbedrag inhouden, zullen worden belast aan 500 euro per jaar per toestel. Het huidige tarief van 150 euro werd voor deze toestellen als te laag ingeschat omdat deze toestellen een opstap kunnen betekenen naar het spelen op toestellen van categorie 1.

Toestellen die volgens de Kansspelwet geen kansspelen zijn, worden beschouwd als behendigheids spelen en behoren tot categorie 3 als met het spel een prijs kan gewonnen worden, van welke aard dan ook. Hoewel de Kansspelwet een automatisch kansspel niet beschouwt als kansspel als de inzet lager is dan 0,50 euro per spel, de prijs lager is dan 6,20 euro per spel en het toestel wordt uitgebaat door een lunapark of op een kermis (zie artikel 3.3 van de Kansspelwet), is het niet altijd louter onschuldig amusement.⁴ Daarom wordt voor dergelijke toestellen toch een belasting van 55 euro per jaar voorgesteld (ongeacht de plaats van opstelling). Het gaat dan om toestellen zoals bijvoorbeeld grijpkranen of pushers, die toch in een zekere mate een verslavend effect kunnen inhouden.

In deze categorie vallen ook de toestellen met een spaarsysteem waarbij de winst onder de vorm van tickets kan gespaard worden om in te ruilen voor een grotere prijs.

Voor pure behendigheids spelen, waar geen prijzen mee te winnen vallen, wordt een belasting evenwel niet meer opportuun geacht als ze geen aanleiding geven tot gokken. Die spelen zullen dan ook deel uitmaken van categorie 4 waarvoor een nultarief zal gelden.

⁴ Kan bij een 3.3-toestel, opgesteld op een kermis of in een vast lunapark, een ticket met een waarde van meer dan 6,20 euro per spel gewonnen worden, is het toestel niet conform de Kansspelwet opgesteld en gaat het om een illegaal toestel waarvoor zowel de Kansspelcommissie als de Vlaamse Belastingdienst een boete/belastingverhoging kunnen opleggen.

8. In onderstaande tabel wordt de huidige indeling en tarifiering vergeleken met het nieuwe ontwerp.

Huidige categorie	Omschrijving toestel	Huidig tarief (€)	Toekomstige categorie	Toekomstig tarief (€)
A.a	Bingo (opgesteld in cafés)	4000	1	4000
A.b	One-ball (opgesteld in cafés)	4000	1	4000
A.c	Gokautomaten (opgesteld in speelhallen)	4000	1	4000
A.c	Toestellen met een spaarsysteem (opgesteld in bijvoorbeeld vaste lunaparken of op kermissen)	4000	3	55
A.d	Kansspelen op virtuele wedenschappen (opgesteld in wedkantoren)	4000	1	4000
B	Toestellen gerangschikt in categorie A.c indien opgesteld door foorreizigers	129	3	55
C.a	Automatische kranen (opgesteld op kermissen, lunaparken, in cafetaria's enzovoort)	0	3	55
C.b	Elektrische biljarten	0	4	0
C.c	Automatische kegelspelen	0	4	0
C.d	Toestellen die simultaan beelden projecteren en geluid afspelen (bijvoorbeeld karaoke, komt in principe niet meer voor)	0	4	0
D.a	Jukebox	0	4	0
D.b	Automatische kegelspelen (variant op toestellen in categorie C.c)	0	4	0
D.c	Automatische schietapparaten	0	4	0
D.d	Elektrische golf-, voetbal-, tennis- en hockeyspelen	0	4	0
D.e	Elektrische biljart type bumper (op kermissen opgesteld)	0	4	0
E.a	Restcategorie	150	3 (bijvoorbeeld pusher) of 4 (als geen prijs kan gewonnen worden)	55 of 0
E.b	Kansspeltoestellen met verminderde inzet (opgesteld in cafés)	150	2	500

Impactanalyse

9. De nieuwe indeling leidt tot een aantal vereenvoudigingen. De invoerder of fabrikant van een nieuw type toestel hoeft een nieuw model niet meer aan te geven bij de Vlaamse Belastingdienst voor de opname in het repertorium. Een automatisch ontspanningstoestel dat een kansspel is, wordt gereguleerd door de Kansspelcommissie. Om een toestel in te delen in categorie 1 of 2 kan de Vlaamse Belastingdienst dan ook een beroep doen op de gegevens van de Kansspelcommissie, zoals dat ook nu al het geval is.

Ook voor de administratie betekent dat dus een vereenvoudiging (in 2021 werden bijvoorbeeld 142 aangiften ontvangen). Ook controles ter plaatse zullen efficiënter kunnen verlopen. Op basis van het identificatieplaatje van de Kansspelcommissie of een bepaalde knop op het toestel kan de controleur eenvoudig terugvinden om welk type toestel het gaat. Voor het onderscheid tussen categorie 3 en 4 volstaat een visuele controle (kan met het spel een prijs gewonnen worden?).

Voor de belastingplichtigen biedt de nieuwe classificatie meer duidelijkheid en gelijkheid. Gelijkaardige toestellen worden op dezelfde manier belast. Daarbij wordt geen onderscheid meer gemaakt naargelang de plaats van opstelling (bijvoorbeeld lunapark of kermis).

De vereenvoudiging betekent wel dat de automatische verlenging van een aangifte op het einde van het laatste kwartaal van 2022 eenmalig onderbroken moet worden. De lopende aangiften bevatten alleen de categorie van een opgesteld toestel (A tot en met E), maar niet voldoende details om te bepalen tot welke nieuwe categorie (1 tot en met 4) een toestel zal behoren. Na het eerste kwartaal van 2023 kan de automatische verlenging opnieuw worden toegepast.

Hoewel de belasting uiteraard maar een element is in de bestrijding van gokverslaving, wordt met de nieuwe indeling van automatische ontspanningstoestellen en bijpassende tarifiering toch het signaal gegeven dat bepaalde toestellen maatschappelijk en individueel potentieel schadelijker zijn dan andere.

10. Het voorliggende ontwerp is budgettair quasi neutraal. In onderstaande tabel is het aantal aangegeven automatische ontspanningstoestellen opgenomen, met de verdeling over de toestelcategorieën en plaatsen van opstelling. Volgens de tarieven van basisjaar 2019 (categorie A = 4000 euro, categorie B = 129 euro; categorie E = 150 euro/15 euro voor foren) betekent dat een opbrengst van 19,7 miljoen euro.

Aantal automatische ontspanningstoestellen (huidige situatie)

plaats van opstelling	categorie A	categorie B	categorie E
speelautomatenhallen (klasse II)	2434		
drankgelegenheden (klasse III)	2044		1860
wedkantoren (klasse IV)	206		
foren		1037	1288
drankgelegenheden (zonder vergunning)			463
lunaparken	48		51
overige	51		740
Totaal	4783	1037	4402

Hoewel op basis van de informatie uit de aangiften niet een-op-een kan afgeleid worden hoe de verdeling over de nieuwe categorieën er vanaf 2023 zal uitzien, kan op basis van de expertise van de controlediensten volgende inschatting worden gemaakt van de wijzigingen:

- 1860 toestellen van categorie E die zijn opgesteld in drankgelegenheden met een vergunning klasse III zijn vermoedelijk kansspelen met verminderde inzet (de nieuwe categorie 2);
- de 1037 toestellen op foren van categorie B worden categorie 3 (behendigheidsspelen met een prijs); van de 1288 toestellen van categorie E zijn er ook ongeveer 900 behendigheidsspelen waarbij een prijs kan gewonnen (categorie 3). Bovendien zijn er naar schatting nog 800 toestellen op foren in categorie C of D (bijvoorbeeld grijpkranen) die onder de nieuwe indeling belastbaar zullen zijn als categorie 3;
- toestellen in een drankgelegenheid zonder vergunning (463) zijn vermoedelijk toestellen die in de nieuwe indeling tot categorie 4 zullen behoren;
- toestellen van categorie A in lunaparken zijn pushers die in de nieuwe indeling worden behandeld als een toestel van categorie 3. Ook een 100-tal toestellen die op dit ogenblik van het nultarief genieten wordt belastbaar onder die categorie. Voor de huidige categorie E-toestellen in lunaparken geldt het omgekeerde (naar categorie 4);
- de toestellen in categorie E in de overige plaatsen van opstelling (bijvoorbeeld binnenspeeltuinen) vallen onder de nieuwe categorie 4 met nultarief.

Deze verschuivingen geven dan volgende indeling:

Aantal automatische ontspanningstoestellen (nieuwe situatie)

plaats van opstelling	categorie 1	categorie 2	categorie 3	categorie 4
speelautomatenhallen (klasse II)	2434			
drankgelegenheden (klasse III)	2095	1860		
wedkantoren (klasse IV)	206			
foren			2737	388
drankgelegenheden				463
lunaparken			148	51
overige				740
Totaal	4735	1860	2885	1642

Volgens de nieuwe voorgestelde tarieven betekent dat in vergelijking met de uitgangssituatie een beperkte meeropbrengst van 276.482 euro (basisjaar 2019: categorie 1 = 4000 euro, categorie 2 = 500 euro; categorie 3 = 55 euro, categorie 4 = 0 euro) (op een totaalopbrengst van ongeveer 20 miljoen euro). Dat hoeft niet te verbazen, want:

- categorie A (categorie 1) zorgt voor het merendeel van de ontvangsten en die wordt nauwelijks geïmpacteerd door de hervorming;
- de meeropbrengsten op de KVI-toestellen (categorie 2) worden gecompenseerd door het lagere tarief voor categorie 3 (in vergelijking met categorie E) en het nultarief voor categorie 4.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de bedragen van de belasting per plaats van opstelling.

Bedrag belasting automatische ontspanningstoestellen in euro (huidige situatie)

plaats van opstelling	categorie A	categorie B	categorie E	totaal plaats van opstelling
speelautomatenhallen (klasse II)	9.736.000			9.736.000
drankgelegenheden (klasse III)	8.380.000		279.000	8.659.000
wedkantoren (klasse IV)	824.000			824.000
foren		133.773	19.320	153.093
drankgelegenheden			69.450	69.450
lunaparken	192.000		7.650	199.650
overige			111.000	111.000
Totaal	19.132.000	133.773	486.420	19.752.193

Bedrag belasting automatische ontspanningstoestellen in euro (nieuwe situatie)

plaats van opstelling	Categorie 1	categorie 2	categorie 3	categorie 4	totaal plaats van opstelling
speelautomatenhallen (klasse II)	9.736.000				9.736.000
drankgelegenheden (klasse III)	8.380.000	930.000			9.310.000
wedkantoren (klasse IV)	824.000				824.000
foren			150.535		150.535
drankgelegenheden					
lunaparken			8.140		8.140
overige					
Totaal	18.940.000	930.000	158.675		20.028.675

De impact van de hervorming is budgettair het grootste voor de drankgelegenheden klasse III omdat het tarief voor de kansspelen met verminderde inzet toeneemt van 150 naar 500 euro. Voor foorreizigers hangt de impact af van de aard van de toestellen die ze opstellen: voor bepaalde toestellen zal de belasting toeneemen (toestellen van categorie E (15 euro) naar categorie 3 (55 euro)), voor andere toestellen betekent de hervorming een verlaging (toestellen van categorie B (129 euro) naar categorie E (55 euro) of van categorie E naar categorie 4 (nul euro)).

Voor de uitbaters van lunaparken of pretparken en cafés (zonder kansspelvergunning) met toestellen van categorie E betekent de hervorming een belastingverlaging: zij zullen 55 euro betalen in plaats van 150 euro. Voor de loutere amusementstoestellen moeten ze niet meer betalen.

Implementatie

11. Voor de inwerkingtreding kan verwezen worden naar artikel 8. De voorziene datum van inwerkingtreding is 1 januari 2023 en sluit aan bij de aanvang van een nieuw aanslagjaar. Er zijn geen uitvoeringsbepalingen nodig.

C. Totstandkomingsprocedure

12. Het voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2022/193 van 27 mei 2022.

De Inspectie van Financiën gaf een gunstig advies op 20 mei 2022.

13. De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) gaf haar advies op 4 juli 2022. De SERV onderschrijft de principes die aan de grondslag liggen van de hervorming van de indeling van de automatische ontspanningstoestellen, maar stelt voor de datum van inwerkingtreding afhankelijk te maken van de impact van de toestellen op de omzet. Ze probeert hiermee concreet de hervorming voor drankgelegenheden met een jaar uit te stellen omwille van de economische schade van de coronacrisis op de horecasector, die nog niet helemaal is gecompenseerd.

Op deze vraag kan niet worden ingegaan. Niet alleen hadden ook andere plaatsen van opstelling te lijden onder verplichte sluitingen als gevolg van de coronacrisis, maar een gelijke fiscale behandeling van gelijke toestellen, ongeacht de plaats van opstelling, is net een van de beweegredenen achter de hervorming. Ook de bewering in het advies dat in cafés "door de aard van de ontspanningstoestellen in deze bedrijven [...] het risico op gokverslaving ook niet groot of urgent" is, kan niet worden onderschreven. Het zijn net de kansspelen met verminderde inzet (KVI's) waarvoor omwille van het hogere risico de tarieven worden aangepast.

Een uitstel voor één sector, zelfs maar voor één jaar, zou een ongelijkheid creëren en de doelstellingen en het budgettaire evenwicht van de voorgestelde hervorming in het gedrang brengen.

14. De Raad van State bracht op 29 juli 2022 een advies uit, met het nummer 71.854/1/V.

In een eerste opmerking (in randnummer 3) stelt de Raad, in navolging van eerdere adviezen met betrekking tot ontwerpen van decreet over de belasting op de automatische ontspanningstoestellen (advies 63.644/3 van 5 juli 2018 en advies 67.802/1/V van 14 augustus 2020), de vraag of het ontwerp is meegedeeld aan de Europese Commissie overeenkomstig artikel 5, lid 1, van richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij. Dat is niet het geval. Het standpunt dat de belasting op de automatische ontspanningstoestellen geen technische voorschriften inhoudt en geen verbod of belemmering betekent op het gebruik van een bepaald toestel, wordt aangehouden. Als gevolg van dit ontwerp van decreet is zelfs helemaal geen aangifte tot fiscale rangschikking meer vereist. De technische voorschriften en de kenmerken die bepalend zijn voor de indeling van de automatische ontspanningstoestellen zijn vervat in de Kansspelwet van 7 mei 1999 (meer bepaald in artikel 48-53).

De tweede opmerking (in randnummer 4) betreft een kleine aanpassing in ontworpen artikel 3.12.4.0.1 (artikel 6 van het ontwerp). Met de verwijzing naar de voorwaarden in artikel 52 van de Kansspelwet voor de ambtshalve rangschikking van een toestel in de categorie 1 werd de facto het beschikken over een goedkeuringsattest bedoeld, zoals ook was vermeld in de artikelsgewijze toelichting. Om hier geen onduidelijkheid over te laten bestaan wordt dat ook zo in het artikel zelf geformuleerd.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

15. Zoals aangegeven in artikel 1, regelt dit decreet een gewestaangelegenheid.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 2

Met dit artikel wordt de fiscale rangschikking van automatische ontspanningstoestellen hervormd. In plaats van de enigszins verouderde categorieën A tot en met E, gebaseerd op het type toestel, wordt een indeling in 4 categorieën (1 tot en met 4) vooropgesteld die rekening houdt met mogelijkheden op vlak van inzet, winst en verlies van een spel.

Volgende categorieën zullen worden gehanteerd:

- categorie 1: de automatische ontspanningstoestellen die kansspelen zijn volgens de Kansspelwet van 7 mei 1999 (met uitzondering van de toestellen die behoren tot categorie 2);
- categorie 2: de automatische ontspanningstoestellen die in de Kansspelwet worden gedefinieerd als automatische kansspelen met verminderde inzet;
- categorie 3: de automatische ontspanningstoestellen, met uitzondering van de toestellen die behoren tot categorie 1 of 2, die het toelaten, zelfs toevallig of bijkomstig, een prijs te winnen in geld, in natura, of in de vorm van penningen of premiebons;
- categorie 4: alle automatische ontspanningstoestellen die niet behoren tot de categorieën 1 tot en met 3.

De toestellen in categorie 1 en 2 zijn toestellen waaraan de Kansspelwet bepaalde vereisten oplegt en die worden gekeurd door de Kansspelcommissie. Categorie 1 zijn de door de Kansspelcommissie vergunde gokautomaten, die mogen worden opgesteld in de kansspelinrichtingen klasse II (speelautomatenhallen), III (cafés) en IV (wedkantoren).

De toestellen in categorie 2, de vergunde kansspelen met verminderde inzet (KVI's), zijn toestellen waarop kaart- en gezelschapsspelen kunnen gespeeld worden, waarbij per spel een maximale inzet van 0,50 euro en een maximale winst van 6,20 euro geldt. Ze vormen in de praktijk een lightversie van de toestellen in categorie 1. Deze toestellen mogen opgesteld worden in een kansspelinrichting klasse III (cafés) en kunnen een opstap betekenen naar de echte goktoestellen in categorie 1.

Tot categorie 3 behoren alle automatische ontspanningstoestellen, die niet behoren tot de categorie 1 of 2, waarmee een prijs kan gewonnen worden. Deze prijs kan bestaan uit geld, uit goederen in natura of uit penningen of premiebons die kunnen worden opgespaard en ingeruild. Hieronder valt dus elk toestel waarmee iets, hoe klein ook, kan worden gewonnen, zoals bijvoorbeeld grijpkranen, pushers, ticketspelen enzovoort. Er wordt niet gedifferentieerd op basis van de handelswaarde van de prijs.

Alle andere automatische ontspanningstoestellen, waarbij dus geen prijs te winnen is, worden beschouwd als zuiver amusement. Voor deze toestellen wordt een belasting niet meer oppoortuun geacht.

Artikel 3

De nieuwe indeling gaat gepaard met nieuwe tarieven. Echte kansspelen worden hierbij hoger ingeschaald dan louter amusementsspelen.

Het tarief voor de echte kansspelen (categorie A die categorie 1 wordt) blijft behouden op 4000 euro per jaar.

Voor de kansspelen met verminderde inzet die categorie 2 vormen, maar die gelijkwaardig zijn aan de kansspelen in categorie 1, wordt het tarief verhoogd van 150 naar 500 euro per toestel. De maatschappelijke kostprijs van gokverslavingen is een argument om deze toestellen zwaarder te belasten.

Categorie 3 en 4 zijn eerder behendigheidsstoestellen. Er wordt wel een onderscheid gemaakt naargelang met een toestel al dan niet een prijs kan gewonnen worden. Voor de toestellen in categorie 3 waar een prijs mee te winnen is, is enige vorm van belastbaarheid toch gewenst. Het voorgestelde tarief bedraagt 55 euro. Voor sommige toestellen en uitbaters (nu in categorie B, C en D) zal dat een verhoging betekenen, voor andere (nu in categorie E) is dat een verlaging.

De echte behendigheidsspelen, die puur voor het amusement worden gespeeld en waaraan geen enkele financiële stimulans is verbonden, worden de facto niet meer belast (nultarief voor categorie 4).

Omwille van de continuïteit van de tarieven in de VCF wordt het jaar 2019 behouden als basisjaar. De hogervermelde tarieven moeten dus nog geïndexeerd te worden.

Artikel 4

De belastingvermindering tot 10 procent die van toepassing was op automatische ontspanningstoestellen van foorreizigers die maximaal tien weken aaneensluitend op dezelfde plaats zijn opgesteld in mobiele installaties op foren, jaarmarkten, handelsforen, wijkkermissen en feestelijkheden wordt opgeheven. Het gevolg van de opheffing van artikel 2.13.5.0.2 van de VCF is een meer gelijke behandeling tussen (vaste) lunaparken en (mobiele) foorreizigers die grotendeels dezelfde toestellen uitbaten. Net zoals toestellen op een kermis niet continu bespeelbaar zijn (als de kermis wordt verplaatst) geldt dat ook voor lunaparken die meestal ook alleen maar in het weekend en in schoolvakanties open zijn.

Met een jaartarief van 55 euro voor categorie 3 en een nultarief voor categorie 4 worden bovendien redelijke tarieven gehanteerd. Door de optie, sinds 2021, om op eenvoudige wijze een aangifte per kwartaal te doen, is de noodzaak aan een vermindering voor foorreizigers ten slotte ook minder hoog.

Artikel 5

Met betrekking tot de automatische ontspanningstoestellen waarop een nultarief van toepassing is, werd vanuit het oogpunt van administratieve lastenverlaging bepaald dat daarvoor geen aangifte moet worden ingediend. Met de wijziging in artikel 3.3.1.0.16, vijfde lid, wordt de verwijzing naar de toestellen in categorie C en D aangepast naar de toestellen in de nieuwe categorie 4, waarvoor geen belasting is verschuldigd, en dus ook geen aangifte moet worden ingediend.

Artikel 6

Artikel 3.12.4.0.1 van de VCF bepaalt dat elk nieuwe type of model van een automatisch ontspanningstoestel door de invoerder of fabrikant moet worden aangegeven voor fiscale rangschikking voor het wordt opgesteld, verkocht of verhuurd. Op basis van deze aangifte wordt de categorie bepaald, en dus het tarief. Een overzicht van de aangegeven toestellen werd in een repertorium bijgehouden en gepubliceerd op de website van de Vlaamse Belastingdienst.

Met de nieuwe indeling kan deze administratieve verplichting worden opgeheven. Het statuut van de goedgekeurde automatische kansspeltoestellen die mogen geëxploiteerd worden in België wordt bijgehouden door de Kansspelcommissie. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de kansspeltoestellen in categorie 1 en de kansspeltoestellen met verminderde inzet in categorie 2. Op de website van de Vlaamse Belastingdienst wordt verwezen naar dit overzicht van de Kansspelcommissie van de automatische ontspanningstoestellen die tot categorie 1 en 2 behoren zodat de aangever kan nagaan of zijn toestel tot een van die categorieën behoort.

Als een toestel niet beschikt over een goedkeuringsattest van de Kansspelcommissie, volgens de procedure voorzien in artikel 52 van de Kansspelwet, kan de Vlaamse Belastingdienst niet uitmaken of een automatisch ontspanningstoestel dat een kansspel is, behoort tot de categorie 1 en of de categorie 2. Het wordt dan ambtshalve beschouwd als een toestel van de categorie 1.

Als gevolg van een opmerking in het advies van de Raad van State (randnummer 4) werd het artikel op dit punt nog verduidelijkt.

Of een toestel dan wel in categorie 3 of categorie 4 valt kan door de aangever (en door de controleur) eenvoudig zelf worden vastgesteld zonder een lijst te raadplegen omdat het criterium het winnen van een prijs van enigerlei aard is. Er wordt niet gedifferentieerd naar de aard of de omvang van de prijs.

Artikel 7

Conform artikel 3.3.1.0.16, vierde lid, van de VCF wordt een aangifte voor de belasting op de automatische ontspanningstoestellen op het einde van een kwartaal automatisch verlengd, tenzij ze door de belastingplichtige wordt stopgezet of hij een einddatum opnam in de aangifte.

Omdat de automatische ontspanningstoestellen in de lopende aangiften niet een-op-een kunnen worden overgeplaatst naar de nieuwe indeling wordt met dit artikel een eenmalige uitzondering gemaakt op de automatische verlenging. Voor een automatisch ontspanningstoestel waarvoor een aangifte liep voor het laatste kwartaal van 2022 en dat na 31 december 2022 zal worden opgesteld, zal een nieuwe online aangifte moeten worden ingediend bij de Vlaamse Belastingdienst. Omdat een online aangifte niet voor alle belastingplichtigen vanzelfsprekend is, wordt voor opstelling in de eerste helft van januari 2023 de mogelijkheid geboden om de aangifte uiterlijk 15 januari in te dienen in plaats van uiterlijk de voorlaatste werkdag voor de opstelling. Op die manier is er ruimte voor online bijstand of kan een aangifte worden ingediend aan het loket.

Artikel 8

Dit artikel behoeft geen commentaar.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

VOORONTWERP VAN DECREET

Voorontwerp van decreet tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de indeling in categorieën van automatische ontspanningstoestellen

Op voorstel van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 2.13.3.0.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, ingevoegd bij het decreet van 7 december 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt de zinsnede "ingedeeld in vijf categorieën, respectievelijk aangeduid door de letters A, B, C, D en E" vervangen door de zinsnede "ingedeeld in vier categorieën, respectievelijk aangeduid door de cijfers 1, 2, 3 en 4";

2° in paragraaf 2 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

"De volgende automatische ontspanningstoestellen behoren respectievelijk tot de volgende categorieën:

- 1° categorie 1: de automatische ontspanningstoestellen die kansspelen zijn als vermeld in artikel 2, eerste lid, 1°, van de Kansspelwet van 7 mei 1999, met uitzondering van de toestellen die behoren tot de categorie 2, vermeld in punt 2°;
- 2° categorie 2: de automatische kansspelen met verminderde inzet, vermeld in artikel 2, eerste lid, 11°, van de Kansspelwet van 7 mei 1999;
- 3° categorie 3: de automatische ontspanningstoestellen, met uitzondering van de toestellen die behoren tot de categorie 1 of 2, vermeld in punt 1°

- en 2°, die het toelaten, zelfs toevallig of bijkomstig, een prijs te winnen in geld, in natura, in de vorm van penningen of premiebons;
- 4° categorie 4: de automatische ontspanningstoestellen die niet behoren tot de categorieën 1 tot en met 3, vermeld in punt 1° tot en met 3°.”.

Art. 3. In artikel 2.13.4.0.1, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 december 2018, wordt de tabel vervangen door wat volgt:

“

categorie van het toestel	tarief in euro
1	4.000
2	500
3	55
4	0

”.

Art. 4. Artikel 2.13.5.0.2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 december 2018, wordt opgeheven.

Art. 5. In artikel 3.3.1.0.16, vijfde lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 december 2018, wordt de zinsnede “vermeld in artikel 2.13.3.0.1, § 2, eerste lid, 3° en 4°” vervangen door de zinsnede “vermeld in artikel 2.13.3.0.1, §2, eerste lid, 4°”.

Art. 6. Artikel 3.12.4.0.1 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 20 november 2020, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 3.12.4.0.1. Een automatisch ontspanningstoestel dat een kansspel is als vermeld in artikel 2, eerste lid, 1°, van de Kansspelwet van 7 mei 1999, en niet voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 52 van voormelde wet, wordt ambtshalve beschouwd als een toestel van de categorie 1, vermeld in artikel 2.13.3.0.1, §2, eerste lid, 1°.”.

Art. 7. Artikel 5.1.0.0.14 van hetzelfde decreet, opgeheven door het decreet van 2 april 2021, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

“Art. 5.1.0.0.14. In afwijking van artikel 3.3.1.0.16, eerste lid, kan de belastingplichtige voor een automatisch ontspanningstoestel dat in de eerste helft van januari 2023 wordt opgesteld, een aangifte indienen bij de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie uiterlijk op 15 januari 2023.

In afwijking van artikel 3.3.1.0.16, vierde lid, wordt een aangifte die is ingediend, of automatisch verlengd, voor de opstelling van automatische ontspanningstoestellen in het vierde kwartaal van 2022 niet automatisch verlengd.”.

Art. 8. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2023.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

HERVORMING INDELING AUTOMATISCHE ONT- SPANNINGSTOESTELLEN

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.serv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@serv.be

Adviesvraag	Adviesaanvraag na principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de indeling in categorieën van automatische ontspanningstoestellen	
Adviesvrager	Matthias Diependaele - Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed	
Ontvangst adviesvraag	10 juni 2022	
Decretale opdracht	SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)	
Goedkeuring raad	4 juli 2022	
Contactpersoon	Erwin Eysackers	eeysackers@serv.be

De heer Matthias DIEPENDAELE
Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed
Koning Albert II-laan 7
B-1210 Sint-Joost-ten-Node

Adviesaanvraag hervorming indeling automatische ontspannings- toestellen

Mijnheer de minister

Op 10 juni 2022 ontving de SERV uw adviesvraag over de hervorming van de **indeling van de automatische ontspanningstoestellen** zoals vast te leggen in de Vlaamse Codex Fiscaliteit (VCF).

De SERV **onderschrijft de hervorming van de indeling van de automatische ontspanningstoestellen**, waarbij rekening gehouden wordt met de rendabiliteit en aard van de vandaag aangeboden spelen, zodat ook meer afstemming met de geldende Kansspelwetgeving ontstaat. De indeling, en dus ook het belastingtarief, worden daarmee afhankelijk gemaakt van de maximale inzet en/of de winstmogelijkheden van het toestel. Het is daarbij correct om voor de ontspanningstoestellen met een hoger risico op gokverslaving ook een hoger tarief te voorzien.

De SERV pleit er voor om de **datum van de inwerkingtreding** afhankelijk te maken van de **impact van de ontspanningstoestellen op de omzet** van de betrokken bedrijven.

Voor bedrijven waar de kansspelen een **hoog aandeel van de omzet** uitmaken, zoals in speelhallen en wedkantoren, is een inwerkingtreding op 1 januari 2023 aangewezen, zoals in het voorliggende ontwerp. Immers, de hervorming beoogt eveneens het risico op gokverslaving te verminderen (grotere prijsprikkel om deze toestellen niet te gebruiken), zodat een snelle inwerkingtreding aangewezen is. De SERV meent wel dat het risico op gokverslaving ook door andere maatregelen dan enkel het verhogen van belastingen op automatische ontspanningstoestellen moet tegengegaan worden.

Voor bedrijven waar de kansspelen slechts een **beperkt deel van de omzet** uitmaken, zoals cafés en drankgelegenheden, dient rekening gehouden te worden met de impact van de coronacrisis. De economische schade op de horeca-sector door de coronacrisis inclusief de maandenlange sluitingen is immers

nog helemaal niet gecompenseerd. In deze herstelfase een bijkomende belasting opleggen is dan ook niet aangewezen, zeker gezien bijkomende sluitingen of beperkingen door corona niet uitgesloten kunnen worden. Door de aard van de ontspanningstoestellen in deze bedrijven is het risico op gokverslaving ook niet groot of urgent.

De SERV vraagt dat de **inwerkingtreding van de hervorming voor deze groep bedrijven uitgesteld wordt**. Een **uitstel met 1 jaar** – indien de huidige corona-omstandigheden behouden blijven, en er dus geen bijkomende verplichte sluitingen worden opgelegd – lijkt de SERV redelijk.

De SERV is uiteraard steeds bereid dit advies nader toe te lichten.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Hans Maertens
voorzitter

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 71.854/1/V
van 29 juli 2022

over

een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest ‘tot
wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van
13 december 2013, wat betreft de indeling in categorieën van
automatische ontspanningstoestellen’

Op 8 juli 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 24 augustus 2022*, een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest ‘tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de indeling in categorieën van automatische ontspanningstoestellen’.

Het voorontwerp is door de eerste vakantiekamer onderzocht op 26 juli 2022. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, voorzitter en Paul LEMMENS, kamervoorzitter, Chantal BAMPS, staatsraad, Bruno PEETERS, assessor, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 29 juli 2022.

*

* Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege verlengd wordt met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juli en 31 juli of wanneer hij verstrijkt tussen 15 juli en 15 augustus.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet wijzigt het decreet van 13 december 2013 ‘houdende de Vlaamse Codex Fiscaliteit’ (hierna: de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013), met betrekking tot de belasting op de automatische ontspanningstoestellen.

Wat de belastbare grondslag betreft, wordt de indeling van de automatische ontspanningstoestellen, die de basis vormt voor het toe te passen belastingtarief, geactualiseerd, vereenvoudigd en meer afgestemd op de wet van 7 mei 1999 ‘op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers’ (hierna: Kansspelwet) (artikel 2 van het voorontwerp).

Deze nieuwe indeling gaat gepaard met nieuwe tarieven (artikel 3) en een aanpassing van de toestellen waarvoor geen aangifte moet worden ingediend (artikel 5). Verder wordt de belastingvermindering tot 10% die van toepassing was op automatische ontspanningstoestellen van foorreizigers die maximaal tien weken aaneensluitend op eenzelfde plaats zijn opgesteld in mobiele installaties op foren, jaarmarkten, handelsforen, wijkkermissen en feestelijkheden, opgeheven (artikel 4). Ten slotte worden toestellen die niet beschikken over een goedkeuringsattest van de Kansspelcommissie ambtshalve ingedeeld als een toestel van categorie 1 (artikel 6).

De ontworpen regeling gaat gepaard met een overgangsregeling wat de aangiften en automatische verleningen van de aangiften betreft (artikel 7).

Het aan te nemen decreet treedt in werking op 1 januari 2023 (artikel 8).

VORMVEREISTEN

3.1. Overeenkomstig artikel 5, lid 1, van richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 ‘betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij’ dient elk ontwerp waarbij een technisch voorschrift wordt vastgesteld “onverwijld” aan de Europese Commissie te worden meegedeeld en moet de goedkeuring ervan worden uitgesteld

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

voor de duur van, in beginsel, drie maanden, te rekenen vanaf de datum waarop de Commissie de voormelde mededeling ontvangt (artikel 6, lid 1, van richtlijn (EU) 2015/1535).

Artikel 1, lid 1, f), eerste alinea, van voornoemde richtlijn omschrijft een technisch voorschrift als “een technische specificatie of andere eis of een regel betreffende diensten, met inbegrip van de erop toepasselijke bestuursrechtelijke bepalingen die *de jure* of *de facto* moeten worden nageleefd voor de verhandeling, de dienstverrichting, de vestiging van een verrichter van diensten of het gebruik in een lidstaat of in een groot deel van een lidstaat, alsmede de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, behoudens die bedoeld in artikel 7, van de lidstaten waarbij de vervaardiging, de invoer, de verhandeling of het gebruik van een product dan wel de verrichting of het gebruik van een dienst of de vestiging als dienstverlener wordt verboden”.

Deze omschrijving wordt in artikel 1, lid 1, f), tweede alinea, iii), verder gespecificeerd als zijnde “technische specificaties of andere eisen of regels betreffende diensten die verbonden zijn met fiscale of financiële maatregelen die het verbruik van producten of het gebruik van diensten beïnvloeden, doordat zij de naleving van die technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten aanmoedigen; hieronder vallen niet de technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten die samenhangen met de nationale stelsels van sociale zekerheid”.²

3.2. Door de ontworpen regeling worden wijzigingen aangebracht in onder meer de artikelen 3.3.1.0.16 en 3.12.4.0.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 met betrekking tot de aangifte van een automatisch ontspanningstoestel (artikelen 5 en 6 van het voorontwerp) en wordt in een overgangsregeling met betrekking tot artikel 3.3.1.0.16 voorzien (artikel 7 van het voorontwerp).

Uit het aan de Raad van State, afdeling Wetgeving, bezorgde dossier blijkt niet dat het voorontwerp is meegedeeld aan de Europese Commissie. Hieromtrent om uitleg gevraagd, gaf de gemachtigde de volgende toelichting:

“Er is geen reden tot mededeling van dit ontwerp van decreet in het kader van de aangehaalde richtlijn. Het ontwerp van decreet introduceert geen technische voorschriften voor producten of diensten en houdt geen verbod of belemmering in tot het gebruik van een bepaald toestel.

De technische voorschriften die de markt van de kansspelen reguleren, worden opgenomen in de Kansspelwet van 7 mei 1999 (meer bepaald in artikel 48-53), niet in de wetgeving m.b.t. de belasting op de automatische ontspanningstoestellen. Met dit ontwerp van decreet wordt enkel verwezen naar bepaalde elementen in de Kansspelwet.”

3.2.1. In advies 63.644/3 van 5 juli 2018 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van het Vlaamse Gewest van 7 december 2018 ‘tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de belasting op de spelen en weddenschappen en op de automatische ontspanningstoestellen’, heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, met

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L1535&from=NL>.

betrekking tot de aanmelding van een regeling inzake de belasting op de automatische ontspanningstoestellen als een ontwerp van technisch voorschrift, opgemerkt.^{3 4}

“Naar luid van artikel 1, lid 1, f), tweede alinea, iii), van de voormelde richtlijn (EU) 2015/1535 zijn ‘[d]e *facto* technische voorschriften’, ‘technische specificaties of andere eisen of regels betreffende diensten die verbonden zijn met fiscale of financiële maatregelen die het verbruik van producten of het gebruik van diensten beïnvloeden, doordat zij de naleving van die technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten aanmoedigen’. Hieruit vloeit voort dat het gegeven dat de ontworpen regeling louter fiscale regels bevat, niet volstaat opdat er geen sprake zou kunnen zijn van technische voorschriften. Integendeel, het voorontwerp lijkt wel degelijk regels te bevatten die verbonden zijn met fiscale maatregelen die het verbruik van producten of het gebruik van diensten kunnen beïnvloeden. De vraag rijst evenwel of die regels van die aard zijn dat zij de naleving van technische specificaties kunnen aanmoedigen. De Raad van State, afdeling Wetgeving, beschikt niet over het vereiste technische inzicht om na te kunnen gaan of dat effectief het geval is.

Indien dat het geval zou zijn, moet het voorontwerp alsnog worden meegedeeld aan de Europese Commissie.”

3.2.2. In advies 67.802/1/V van 14 augustus 2020 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van het Vlaamse Gewest van 20 november 2020 ‘houdende wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de aangifte van automatische ontspanningstoestellen’, heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, er tevens op gewezen dat niettegenstaande een belasting op automatische ontspanningstoestellen niet hetzelfde is als het rechtstreeks reglementeren van deze toestellen, richtlijn (EU) 2015/1535 in artikel 1, lid 1, f), eerste alinea, ook verwijst naar “bestuursrechtelijke bepalingen die (...) *de facto* moeten worden nageleefd”, waarbij als voorbeeld van een dergelijk *de facto* technisch voorschrift in de tweede alinea, iii), wordt verwezen naar “technische specificaties of andere eisen of regels betreffende diensten die verbonden zijn met fiscale of financiële maatregelen die het verbruik van producten of het gebruik van diensten beïnvloeden, doordat zij de naleving van die technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten aanmoedigen (...)”.

In datzelfde advies werd verder geconcludeerd dat een belasting die gedifferentieerd is naargelang een bepaald type toestel dan ook in beginsel als een *de facto* technisch voorschrift lijkt te moeten worden beschouwd.

³ *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1663/1, 115-116.

⁴ Het betrof de ontworpen artikelen 3.3.1.0.14 tot 3.3.1.0.16 en 3.12.4.0.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 (artikelen 38 tot 40 en 47 van het voorontwerp) en of deze zouden kunnen worden beschouwd als technische voorschriften in de zin van richtlijn (EU) 2015/1535 nu bij gebrek aan een (tijdige) aangifte een automatisch ontspanningstoestel immers in de praktijk niet op de markt kan worden gebracht zonder dat dit tot een sanctie (een hogere belasting) aanleiding geeft.

3.3. Aan die opmerkingen wordt thans opnieuw herinnerd.⁵

3.4. Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het vervullen van deze vormvereiste nog wijzigingen zou ondergaan,⁶ moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, alsnog aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 6

4. Het ontworpen artikel 3.12.4.0.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 bepaalt dat een automatisch ontspanningstoestel dat een kansspel is als vermeld in artikel 2, eerste lid, 1°, van de Kansspelwet en dat niet voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 52 van deze wet, ambtshalve wordt beschouwd als een toestel van de categorie 1, vermeld in artikel 2.13.3.0.1, § 2, eerste lid, 1°, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit.

Gevraagd of het niet beter zou zijn de ontworpen regeling aldus te concipiëren dat ze wordt toegepast wanneer het toestel over geen goedkeuringsattest beschikt en of de ontworpen bepaling, zoals ze thans is geredigeerd en die geldt wanneer de voorwaarden van artikel 52 van de Kansspelwet niet zijn voldaan, geen ruimere draagwijdte heeft, antwoordde de gemachtigde:

“Zoals ook in de artikelsgewijze toelichting is beschreven wordt met dit artikel enkel het beschikken over een goedkeuringsattest bedoeld. Een dergelijk attest is dan ook het resultaat van de procedure die wordt beschreven in artikel 52 van de Kansspelwet. Eventueel kan de tekst ‘en niet voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 52 van voormelde wet’ worden vervangen door ‘en niet beschikt over het goedkeuringsattest, vermeld in artikel 52 voormelde wet’.”

⁵ Zie in dit verband ook de Maltese mededeling 2018/107/MT op basis van richtlijn (EU) 2015/1535 over voorschriften van 2018 inzake de kansspelbelasting (<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/nl/search/?trisaction=search.detail&year=2018&num=107>). Als hoofdinhoud van de aanmelding wordt aangegeven dat met de voorschriften inzake de kansspelbelasting een heffing op kansspelautomaten in kansspelvestigingen wordt ingevoerd, alsook een belasting op kansspelen waarvan de belastingvoet bestaat uit kansspelinkomsten afkomstig van spelers die in Malta wonen of anderszins aldaar gevestigd zijn. Als verklaring van de gronden wordt aangegeven dat om de voorschriften met betrekking tot het bestuur en de regulering van kansspeldiensten en -producten vanuit en binnen Malta, alsook alle hieraan verwante activiteiten en kwesties, bij te werken, deze voorschriften, waarin de nieuwe fiscale structuur van toepassing op exploitanten van kansspelen wordt vastgelegd, worden uitgevaardigd in overeenstemming met artikel 12 van de kansspelwet door de Parlementaire Secretaris voor financiële diensten, digitale economie en innovatie, in overleg met de Kansspelautoriteit van Malta.

⁶ Namelijk andere wijzigingen dan diegene waarvan in dit advies melding wordt gemaakt of wijzigingen die ertoe strekken tegemoet te komen aan hetgeen in dit advies wordt opgemerkt.

Met het tekstvoorstel van de gemachtigde kan worden ingestemd.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Astrid TRUYENS

Marnix VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 2.13.3.0.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, ingevoegd bij het decreet van 7 december 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt de zinsnede "ingedeeld in vijf categorieën, respectievelijk aangeduid door de letters A, B, C, D en E" vervangen door de zinsnede "ingedeeld in vier categorieën, respectievelijk aangeduid door de cijfers 1, 2, 3 en 4";

2° in paragraaf 2 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

"De volgende automatische ontspanningstoestellen behoren respectievelijk tot de volgende categorieën:

1° categorie 1: de automatische ontspanningstoestellen die kansspelen zijn als vermeld in artikel 2, eerste lid, 1°, van de Kansspelwet van 7 mei 1999, met uitzondering van de toestellen die behoren tot de categorie 2, vermeld in punt 2°;

2° categorie 2: de automatische kansspelen met verminderde inzet, vermeld in artikel 2, eerste lid, 11°, van de Kansspelwet van 7 mei 1999;

3° categorie 3: de automatische ontspanningstoestellen, met uitzondering van de toestellen die behoren tot de categorie 1 of 2, vermeld in punt 1° en 2°, die het toelaten, zelfs toevallig of bijkomstig, een prijs te winnen in geld, in natura, in de vorm van penningen of premiebons;

4° categorie 4: de automatische ontspanningstoestellen die niet behoren tot de categorieën 1 tot en met 3, vermeld in punt 1° tot en met 3°."

Art. 3. In artikel 2.13.4.0.1, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 december 2018, wordt de tabel vervangen door wat volgt:

"

categorie van het toestel	tarief in euro
1	4000
2	500
3	55
4	0

".

Art. 4. Artikel 2.13.5.0.2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 december 2018, wordt opgeheven.

Art. 5. In artikel 3.3.1.0.16, vijfde lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 december 2018, wordt de zinsnede "vermeld in artikel 2.13.3.0.1, § 2, eerste lid, 3° en 4°" vervangen door de zinsnede "vermeld in artikel 2.13.3.0.1, §2, eerste lid, 4°".

Art. 6. Artikel 3.12.4.0.1 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 20 november 2020, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 3.12.4.0.1. Een automatisch ontspanningstoestel dat een kansspel is als vermeld in artikel 2, eerste lid, 1°, van de Kansspelwet van 7 mei 1999, en niet beschikt over het goedkeuringsattest, vermeld in artikel 52 van voormelde wet, wordt ambtshalve beschouwd als een toestel van de categorie 1, vermeld in artikel 2.13.3.0.1, §2, eerste lid, 1°."

Art. 7. Aan titel 5 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 2 april 2021, wordt een artikel 5.0.0.0.16 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 5.0.0.0.16. In afwijking van artikel 3.3.1.0.16, eerste lid, kan de belastingplichtige voor een automatisch ontspanningstoestel dat in de eerste helft van januari 2023 wordt opgesteld, een aangifte indienen bij de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie uiterlijk op 15 januari 2023.

In afwijking van artikel 3.3.1.0.16, vierde lid, wordt een aangifte die is ingediend, of automatisch verlengd, voor de opstelling van automatische ontspanningstoestellen in het vierde kwartaal van 2022 niet automatisch verlengd."

Art. 8. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2023.

Brussel, 2 september 2022.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE